

Razrešitev funkcionarja zaradi članka, ki je posegel v zakonsko pristojnost njegovega delodajalca glede razkritja sodelavcev Securitate - ni kršitve

Dejstva:

Izbran s strani Nacionalnega sveta za raziskovanje arhivov Securitate (CNSAS) leta 2000, je pritožnik leta 2001 objavil v javnem časopisu članek, ki se je nanašal na sodelovanje določenih voditeljev ortodoksne romunske cerkve s Securitate. CNSAS ga je razrešil zaradi kršitev dolžnosti varovanja tajnosti. Pritožnik se je neuspešno skliceval na to, da pri objavi ni omenjal svojega statusa funkcionarja.

Pravo:

Člen 10: Odstavitev pritožnika predstavlja poseg v izvrševanje njegove pravice do svobode izražanja. Ta poseg je bil določen z zakonom (45. člen G notranjih predpisov CNSAS; določba namenjena ohranjanju lojalnosti in zaupanja, ki morata prevladati v razmerjih med to institucijo in njenim agentom ter 41. člen Zakona št. 188/1999, ki še posebej obvezuje javne funkcionarje, da se izogibajo vsakršnemu ravnanju, ki bi privedlo do povzročitve škode njihovem delodajalcu). V luči omenjenega nacionalnega konteksta je v trenutku objave spornega članka pritožnik lahko razumno pričakoval, da bodo njegove trditve imele negativen vpliv na podobo njegovega delodajalca in da bo njegovo ravnanje obravnavano na podlagi navedenih predpisov.

Uporabljeni ukrep zasleduje dva legitimna cilja: preprečevati razširjanje zaupnih podatkov in varovanje pravic tretjih. Kar zadeva prvo: čeprav je pritožnik pridobil podatke, ki jih je nato razširil, pred svojo zaposlitvijo v CNSAS, se je bil le CNSAS (upoštevaje zakonsko podlago na podlagi podatkov, vsebovanih v dosjeih, ki jih je ustvaril Securitate v času komunističnega režima) upravičen izjaviti o pomembnosti sodelavcev različnih kategorij, oseb, ki so opravljale javne funkcije, ter tudi voditeljev verskih skupnosti, ki so bile priznane z zakonom. Kar zadeva varstvo pravic tretjih, meri poseg na varstvo pravic CNSAS, ko sankcionira sporna ravnanja, ki posegajo v avtoriteto javnih institucij.

Glede vprašanja, ali je bil poseg nujen „v demokratični družbi“, Sodišče poudarja, da je bil pritožnik javni funkcionar in bi moral ostati lojalen ter varovati tajnost; ne gre za zadevo, ki bi bila primerljiva s poročanjem novinarjev, ki jih ne veže dolžnost lojalnosti in zaupnosti, kot tudi ne z nezakonitimi dejanji in ravnanji zaposlenih, povezanimi z razširjanjem podatkov oz. dokumentov, ki so jih ti pridobili v okviru izvrševanja delovnih aktivnosti. Pritožnikova ravnanja se ne nanašajo na samo dejavnost CNSAS. Pritožnik je namreč poskušal v javnosti kot zgodovinar širiti podatke o kolaboraciji vodij verskih skupnosti s Securitate.

Ukrepi CNSAS in domačih sodnih oblasti, ki so sankcionirali pritožnika, so bili primerni in zadostni v smeri ugotovljenih legitimnih ciljev:

a) Prvi cilj: preprečitev razširjanja zaupnih podatkov - pritožnikova dolžnost varovanja tajnosti ne sme biti podprta z ničemer drugim kot z javnim interesom. Nanjo tudi ne more vplivati interes javnosti, ki izvira iz zakona glede dostopa do arhivov Securitate. Prav nasprotno - tveganje, da se manipulira z javnim mnenjem na podlagi omejenega števila izvlečkov dokumentov iz dosjeja, upravičuje pomen potrebne lojalnosti do CNSAS, katere ekskluzivna vloga in dolžnost je bila posredovati javnosti primerne in vredne zaupanja informacije.

Sodišče ob povedanem poudarja:

(i) le CNSAS je v skladu z zakonom pristojna izjavljati se glede vprašanj kolaboracije oseb, ki so opravljale javne funkcije, s Securitate;

(ii) razrešitev pritožnika je bila sprejeta na podlagi disciplinskega postopka, pri čemer je bila spoštovana kontradiktornost ter pravica do pritožbe pred domačimi sodnimi oblastmi;

(iii) čeprav je pritožnik zatrjeval, da je hotel le obvestiti javnost glede vprašanja, ki je v splošnem interesu, pa vendarle več dejstev vzbuja dvom v njegovo ravnanje. Članek je bil objavljen v lokalnem časopisu in predstavljen kot škandal, trditve pa ne dosegajo akademskih ravni; CNSAS ni verificiral spornih dokumentov,

pritožnik pa je svoje trditve oblikoval, kot da so povsem verodostojne ob tveganju, da predstavi javnosti izkrivljeno realnost; ne gre tudi za nek hipen in nepremišljen odziv v okviru hitre in spontane verbalne komunikacije, temveč gre za objavljene jasne pisne trditve.

b) Drugi cilj - varstvo pravic drugih - pritožnik ni javno kritiziral načina izpolnjevanja delodajalčeve zakonske vloge, temveč se je kar postavil v njegovo vlogo in sam širil informacije, ki so v pristojnosti njegovega delodajalca. Čeprav se ni predstavil v spornem članku kot zaposleni v CNSAS, pa ni mogoče izključiti učinka objave na njegovega delodajalca. Še več: tisk, ki ni spregledal, da gre za funkcionarja CNSAS, je zelo na široko objavljajal njegove trditve. Zato je bila objava lahko razumljena v javnosti kot uradno stališče CNSAS oz. vsaj kot nekaj, kar je z njo povezano. Opisana interpretacija dolžnosti, ki jih ima funkcionar, ni nerazumna. Gre za interes CNSAS, da se distancira od svojega zaposlenega zaradi varstva zaupanja javnosti v institucijo in obvladovanja zelo občutljivega vprašanja v romunski družbi.

Glede sorazmernosti ukrepa - čeprav odstranitev z delovnega mesta predstavlja zelo rigorozen ukrep, upoštevajoč tudi samo zaposlitev pritožnika, je bil CNSAS v skladu z zakonom upravičen oceniti, da gre za mesto javnega značaja; upošteva občutljivost predmeta, ki izhaja iz področja dejavnosti, ki jo je opravljal, pa je pritožnik nepopravljivo prekršil zaupanje med zaposlenim in delodajalcem. Pritožnik je sicer po odpovedi ponovno pridobil javno funkcijo svetovalca. Zato tudi ne gre za nesorazmerno sankcijo.

Sklep: ni kršitve (soglasno).